

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПІВ ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ – ЗАПОРУКА ЯКОСТІ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ ГІСТОЛОГІЇ, ЦИТОЛОГІЇ ТА ЕМБРІОЛОГІЇ

Шепітько В.І., Борута Н.В., Стецук Є.В., Вільхова О.В., Скотаренко Т.А., Кінаш О.В., Григоренко А.С., Волошина А.В.

Українська медична стоматологічна академія

Питання дотримання академічної доброчесності вкрай актуальне для освітніх закладів України, оскільки поєднує в собі норми і правила поведінки всіх учасників освітнього процесу в освітньо-науковому середовищі.

Ключові слова: академічна доброчесність, заклад вищої освіти, освітній процес.

The issue of academic integrity is very relevant for educational institutions of Ukraine, as it combines the norms and participant's code of conduct of this process in the educational and scientific environment.

Key words: academic integrity, higher educational institution, educational process.

Реформування вищої освіти України є результатом євроінтеграційних процесів, що зумовили активізацію інноваційних тенденцій відповідно до стандартів якості вищої освіти. Зміни, які відбуваються в системі вищої освіти, вимагають розроблення нових підходів до навчання й викладання з утвердженням і дотриманням доброчесності й етичних цінностей у освітньому процесі й науковій діяльності, створення нових механізмів побудови комунікації в закладах вищої освіти, що сприятиме формуванню високої академічної культури, носіями якої будуть науково-педагогічні й наукові працівники і здобувачі вищої освіти [3; 4].

Важливі складові державної політики у сфері освіти й принципи освітньої діяльності відображено в Законі України «Про освіту», де визначено академічну доброчесність. Згідно зі статтею 42 академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів і визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання й провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень [2].

Неможливий розвиток освіти й науки без дотримання стандартів і принципів академічної доброчесності, саме вона є показником розвитку суспільства. Академічна доброчесність – це моральне ядро академічної культури. Ось чому пояснення основних засад академічної доброчесності студентам і молодим науковцям у процесі навчальної, виховної й наукової діяльності стає одним із найважливіших завдань. Саме на молодь покладають великі надії щодо утвердження й поширення високих етичних і моральних ідеалів та належних стандартів доброчесності в процесі навчання й наукової діяльності [1; 2].

У період дистанційного навчання на кафедрі гістології, цитології та ембріології важливим помічником у написанні навчальних і наукових робіт виступає всевітня мережа Інтернет, яка дає можливість користувачам швидко знаходити й використовувати потрібну їм інформацію. Особливо це стосується тих здобувачів вищої освіти, які для написання рефератів, наукових статей часто зловживають отриманою інформацією із всевітньої мережі, тим самим порушують академічну доброчесність.

Потрібно враховувати, що написання наукової роботи неможливе без включення цитат інших авторів, а використання чужих цитат без посилання і є справжнім плагіатом. Тому й виникає проблема в подальшому дослідженні виникнення плагіату й можливих шляхів його усунення. У згаданій вище статті Закону України «Про освіту» дається визначення про академічний плагіат, його різновиди й рекомендації щодо уникнення цього негативного явища в освітньому процесі. У «Положенні про академічний плагіат» підкреслено, що академічний плагіат є негативним явищем, з яким потрібно вести нещадну боротьбу, адже це є приводом для нечесності, крадіжки чужої праці, винаходів. У разі відсутності боротьби з плагіатом дослідження в науці стояли б на місці, розвитку, майбутнього і прогресу в нас не було б [1; 3; 4].

На кафедрі гістології, цитології та ембріології дотримання основних принципів академічної доброчесності є двостороннім процесом, в якій залучені й викладачі, і студенти. Саме викладачі стають прикладом для наслідування молодого покоління. Втілення в життя ідеалів доброчесності й високого професіоналізму надихає молодь розвиватися, створювати власні наукові проекти й досягати нових вершин у освіті й науці на принципах академічної доброчесності. Відсутність єдиної позиції викладачів щодо порушень академічної доброчесності дезорієнтує студента, нашоухує на сумніви щодо вартості зусиль дотримання академічної доброчесності, адже це важчий шлях, підриває цінність проголошених загальноосвітніх стандартів академічного життя (Сорокіна Н. Г., Артюхова А. Є., Дегтярьова І.О., 2017).

Для викладачів нашої кафедри дотримання академічної доброчесності передбачає посилання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право й суміжні права; надання достовірної інформації про методики й результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність; контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти; об'єктивне оцінювання результатів навчання.

Для студентів академічна доброчесність має проявлятися в самостійному виконанні навчальних і наукових завдань, завдань поточного й підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право й суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Відповідно до тверджень Фінікової Т. В. й Артюхової А. Є. (2016) академічна доброчесність покликана боротися з плагіатом як актом шахрайства в студентських роботах, дисертаціях, наукових статтях і монографіях; фабрикацією й фальсифікацією результатів наукових досліджень; обманом, списуванням, хабарництвом.

Фундаментом довготривалої академічної доброчесності стає залучення студентів до етичної поведінки під час практичних занять і в самостійній роботі, що позитивно вплине й визначить цінності студента і поза межами навчального закладу після закінчення вишу. Дотримання академічної доброчесності має орієнтуватися не на покарання й дисциплінарні заходи, а на допомогу, інформаційно-просвітницьку й роз'яснювальну роботу, що підтверджується практикою ЗВО України й зарубіжжя.

Окрім того, потрібно звернути увагу й на роботу з підвищення статусу вищої освіти загалом як цінності індивідуальної, професійної й суспільної, що сприятиме входженню принципів академічної доброчесності у свідомість її здобувача [1; 3].

Дотримання принципів академічної доброчесності сприятиме конкурентоспроможності української класичної освіти й загальноприйнятих стандартів у світовому освітньо-науковому просторі в умовах зростаючого запиту на практичну орієнтованість освітніх програм, розвитку інформаційних і комунікаційних технологій, глобалізаційних процесів у сучасному суспільстві [1].

Лише на засадах відкритості, чесності, прозорості й толерантності може відбуватися продуктивна співпраця і взаємодія всіх учасників освітньо-наукового процесу. Дотримання принципів академічної доброчесності кожен має починати з себе, бо найкраще вчить власний приклад. Саме доброчесність є мірилом внутрішньої культури людини [1; 2; 4].

Особливо важливо усвідомлювати всі потенційні чинники, які зумовлюють академічну нечесність, передусім морально-культурні, інституційні й освітньо-виховні. Вивчення й розуміння природи їхнього походження дасть можливість розробити й реалізувати ефективну політику забезпечення академічної доброчесності як національного рівня, так принципами академічної доброчесності, щоб студенти й викладачі не залишались байдужими, а найактивніше долучились до цього проєкту й усвідомили, що дотримання цих принципів у майбутньому дає їм велику перевагу, адже їхні знання стануть не формальними, навички й уміння – конкурентоздатними на ринку праці, що дадуть їм шанс на успішне працевлаштування [2; 3].

Отже, академічна доброчесність на нашій кафедрі реалізується задля підвищення якості вищої освіти й репутації вишу, зростання його рейтингу й підвищення конкурентоспроможності випускників.

Список використаної літератури

1. Фінікова Т.В. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. фонд «Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики»; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. – К.: Таксон, 2016. – 234 с.
2. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: кол. моногр. / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. – Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. – 169 с.
3. Академічна доброчесність: виклики сучасності / Зб. наук. есе уч. наук. стаж. для освітян (Республіка Польща, Варшава, 1 – 13.10.2018). – Варшава, 2018. – 162 с.
4. Щодо забезпечення академічної доброчесності у закладах вищої освіти/ Лист МОН № 1/9-565 від 26.10.17 року.

ВИКОРИСТАННЯ СИМУЛЯЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИВЧЕННІ МОДУЛЯ “ДОМЕДИЧНА ДОПОМОГА В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ СИТУАЦІЯХ” ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

Шепітько К.В., Гордієнко Л.П., Кульпінов О.О.

Українська медична стоматологічна академія

Висвітлено впровадження й переваги симуляційного навчання у вивченні модуля “Домедична допомога в екстремальних ситуаціях”. Нові підходи до медичної освіти полегшать здобувачам опанування практичних навичок із дисципліни й підвищать якість їхньої професійної підготовки.

Ключові слова: симуляційне навчання, домедична допомога в екстремальних ситуаціях, практичні навички.

The article describes the introduction and advantages of simulation training in the study of the module "Premedical care in extreme situations." New approaches to medical education will make it easier for applicants to acquire practical skills in the discipline and improve the quality of their professional training.

Key words: simulation training, premedical care in extreme situations, practical skills.

У наш час перед медичною освітою постає низка проблем, серед яких основні – зміна вподобань здобувачів освіти щодо стилю навчання й необхідність зменшення розриву між теорією й практикою. Крім того, усе більше уваги приділяється безпеці пацієнтів, етичним питанням, підвищенню відповідальності медичних працівників, високому рівню необхідної професійної підготовки й стрімкій еволюції процедур і методів [1; 2]. Усе це вимагає адаптації навчальних програм із використанням усіх наявних освітніх інструментів. Симуляційне навчання в медицині може допомогти подолати ці проблеми, починаючи з навчання в закладах вищої освіти, і до етапу безперервного навчання [4-6].

Симуляція – це імітація виконання реального процесу або роботи системи протягом певного часу. Використання симуляції як методу для опанування практичних навичок і навчання називають симуляційним навчанням [1].

На кафедрі медицини катастроф і військової медицини Української медичної стоматологічної академії принцип симуляції в медицині використовується під час вивчення здобувачами освіти модуля “Домедична допомога в екстремальних ситуаціях”. Головні переваги симуляційного навчання такі: знижений стрес здобувача освіти під час перших самостійних маніпуляцій; велика кількість повторів для відпрацювань навичок; відпрацювання дій при рідкісних і загрозливих для життя станах; розвиток індивідуальних умінь і навичок і командної взаємодії;